

EAPC - Món local: urbanisme, tributs, organització i altres àmbits específics

El registre comptable del compte 413 i el seu control

16-09-2024

D'acord amb el Reial decret 128/2018, de 16 de març, pel qual es regula el règim jurídic dels funcionaris de l'Administració local amb habilitació de caràcter nacional, és funció una necessària en totes les corporacions locals la d'intervenció-tresoreria; i a la intervenció s'assignen dues funcions principals: la del control intern de la gestió economicofinancera i pressupostària i la funció de comptabilitat.

Dins de les dues funcions, hi ha treballs i responsabilitats específics sobre el compte comptable 413. En l'exercici del control intern, un dels controls permanents obligatoris és el de les despeses efectuades sense imputació pressupostària (compte 413), tal com preveu la disposició addicional tercera de la Llei orgànica 9/2013, de 20 de desembre, de control del deute comercial en el sector públic; d'altra banda, dins la funció de comptabilitat s'ha de dur a terme el registre de les operacions comptables del compte 413, tal com disposa el Pla general de comptabilitat pública (PGCP).

Quant al registre d'operacions dins la funció de comptabilitat, el PGCP es va modificar a través de l'Ordre HFP/1970/2016, de 16 de desembre, precisament per redefinir el compte 413, fet que va provocar la modificació corresponent dels plans de comptes locals per adaptar-los al PGCP modificat. Els principals motius que van motivar aquesta modificació van ser adaptar la periodicitat mínima anual del registre d'operacions del compte 413 als nous requeriments d'informació i la necessitat d'eliminar l'heterogeneïtat que s'observava en la utilització per les diferents administracions públiques.

El punt de partida per entendre l'ús del compte 413 és que en els registres comptables de qualsevol fet econòmic que tingui un efecte en l'execució del pressupost de despeses, es distingeixen dos aspectes: l'economicopatrimonial i el pressupostari. I aquests dos aspectes no acostumen a apreciar-se simultàniament sinó que, en general, primer es compleixen els requisits per registrar l'aspecte economicopatrimonial, d'acord amb el principi de meritació, i

posteriorment els requisits per reconèixer la part pressupostària, d'acord amb el principi d'imputació pressupostària; és a dir, les obligacions meriten abans que es dicti l'acte administratiu del seu reconeixement.

Precisament és el principi de meritació el que dona sentit a la utilització del compte 413. Un principi comptable segons el qual els actius, els passius, el patrimoni net, els ingressos i les despeses han de ser reconeguts en funció del corrent real de béns i serveis i no en el moment del corrent monetari o financer.

Inicialment, d'acord amb l'apartat 5è del Marc conceptual de la comptabilitat pública, s'estableix que almenys al tancament de l'exercici comptable, si no s'han dictat els actes de reconeixement de les obligacions, s'apliqui el principi de meritació i es reconeguin les transaccions economicopatrimonials, això és, tots els actius, les despeses o passius que s'hagin meritat en aquella data. No obstant això, com que l'Ordre HAP/2105/2012, d'1 d'octubre, per la qual es desenvolupen les obligacions de subministrament d'informació establertes a la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, disposa que el subministrament d'informació del compte 413 l'han de fer les entitats locals amb població de més de 5.000 habitants amb periodicitat trimestral, la periodicitat mínima d'utilització passa a ser d'annual a trimestral per al model normal.

I quines són aquestes operacions? Pel que fa a comptes comptables, el compte 413 té caràcter residual per a totes les obligacions meritades que no tinguin altres comptes específics. Per exemple, hi registrarem operacions meritades derivades de lloguers, reparacions, subministraments, personal, subvencions, certificacions d'obres, etc., que al final del trimestre s'hagin meritat, però no s'hagin imputat al pressupost de despeses. A escala conceptual, el compte 413 presenta dos comptes divisionaris: el 4130, creditors per operacions aplicables a pressupostos en períodes posteriors, i el 4131, creditors per operacions pendents d'aplicar al pressupost.

Per tant, al 4130 es recullen les operacions meritades en l'exercici, però que no s'hagin d'imputar en el pressupost d'aquell exercici sinó en el següent, d'acord amb el principi d'annualitat pressupostària; exemples: paga extra meritada dels funcionaris en el mes de desembre; factures amb data de l'exercici següent, però que inclouen entregues de béns o prestacions de serveis de l'exercici anterior; factures amb data de l'exercici però rebudes a l'exercici següent, etc. En canvi, el 4131 recull les operacions meritades en l'exercici i imputables també al mateix exercici: exemples: factures rebudes a final d'any les quals, ja sigui per manca de conformitat, de consignació pressupostària o qualsevol altra causa, no s'han aplicat al pressupost; subvencions concedides de què a 31 de desembre el beneficiari ha complert totes les condicions i justificacions, però no se n'ha reconegut l'obligació, etc.

Per tal que la unitat comptable de l'Administració local pugui dur a terme aquest registre d'operacions, és necessari establir un sistema per obtenir tota la informació necessària, ja que alguna no és automàtica o no està a plena disposició de les unitats comptables. D'acord amb el que estableix la IGAE, correspon al ple de cada ajuntament regular, tenint en compte la seva organització i els seus sistemes de treball, els procediments per tal d'obtenir la informació i obtenir-la en les dates més pròximes a la seva execució.

Aquesta regulació, que ha de ser aprovada pel ple, podria ser inclosa en les bases d'execució o en les normes de tancament si aquestes fossin sotmeses a acord plenari en algun cas.

Finalment, quant al control permanent obligatori, dins la funció de control intern s'estableix que anualment s'ha de dur a terme un control sobre l'existència d'obligacions derivades de despeses efectuades o béns i serveis rebuts dels quals no s'ha produït la imputació pressupostària. Es tracta de verificar, entre altres aspectes, que totes aquestes obligacions s'han registrat al compte 413 corresponent.

Per tant, es produeix la circumstància al món local que dins del mateix servei d'intervenció s'acaba elaborant la proposta de com regular el procediment per obtenir tota la informació necessària per poder fer el registre comptable, i alhora s'ha d'executar el control permanent per verificar que el registre és correcte i que es detecten i es registren totes les operacions.

Isabel Mas Parès

Interventora general de l'Ajuntament de Granollers